

SZEKSZÁRDI SZOCIÁLIS MŰHELYTANULMÁNYOK

5.

„TOLDOZGATÁS HELYETT”

A HUMÁNSZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTŐ KAPACITÁSÁNAK
TÉRSÉGI ÚJRAGONDOLÁSA

- *Herpainé Márkus Ágnes - Jász Krisztina*
Tér, tervezés és foglalkoztatáspolitikai kihívások
- *Farkas Éva*
„Fejleszthető közösségek ?“ A közösségi kapacitásépítés lehetőségei
- *Béres István - Korpics Márta - Horváth Béla*
Közösség, kultúra, kommunikáció
- *Ágoston Magdolna - Nagy Janka Teodóra*
Szirbik Gabriella - Varga István
Az Információs Társadalom térségi és közösségi dimenziói
– a globalizáció új kisközösségi paradigmái
- *Adamik Mária*
Válság és humánszolgáltatás – globalizáció és gondoskodás

PTE IGYK

SZOCIÁLIS MUNKA ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI INTÉZET

Szekszárd
2012

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujsechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

SZEKSZÁRDI SZOCIÁLIS MŰHELYTANULMÁNYOK

5.

„TOLDOZGATÁS HELYETT”
A HUMÁNSZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTŐ KAPACITÁSÁNAK TÉRSÉGI
ÚJRAGONDOLÁSA

(Szerkesztette: Adamik Mária)

PTE IGYK
SZOCIÁLIS MUNKA ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI INTÉZET
SZEKSZÁRD
2012

Minden jog, így különösen a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga fenntartva. A mű a kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható, elektronikus rendszerek felhasználásával nem dolgozható fel, azokban nem tárolható, azokkal nem sokszorosítható és nem terjeszthető.

Sorozatszerkesztő:
Nagy Janka Teodóra

Szerzők:
Adamik Mária, Ágoston Magdolna, Béres István, Farkas Éva, Jász Krisztina, Nagy Janka Teodóra, Varga István

Lektorálta:
Csongor Anna, G. Fekete Éva, Kleisz Terézia, Mészáros Zsuzsa, Ulicska László

Fedélterv:
Sárközi Gabriella

ISSN 2063-1448
ISBN 978-963-7305-49-8

C Szerzők 2012
CSzerkesztő 2012

A kiadvány a TÁMOP-5.4.4.-09/2-C-2009-0013 sz. „TÉRSÉG-KÖZÖSSÉG-MINŐSÉG” Szociális képzések fejlesztése, szakemberek képzése, továbbképzése és készségfejlesztése, valamint a helyi fejlesztési kapacitások megerősítése Szekszárdon” pályázat keretében készült.

Kiadja: Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Kar
Felelős kiadó: Dr. Horváth Béla dékán

Nyomda: Szent László TISZK Nyomdája
Vezető: Vida Lajos

Tartalomjegyzék

Előszó (Adamik Mária)	7.
Tér, tervezés és foglalkoztatáspolitikai kihívások (Herpainé Márkus Ágnes, Jász Krisztina)	9
„Fejleszthető közösségek?” A közösségi kapacitásépítés lehetőségei (Farkas Éva)	81
Közösség, kultúra, kommunikáció (Béres István, Korpics Márta, Horváth Béla)	168
Az Információs Társadalom térségi és közösségi dimenziói – a globalizáció új kisközösségi paradigmái (Ágoston Magdolna, Nagy Janka Teodóra, Szirbik Gabriella, Varga István)	239
Válság és humánszolgáltatás – globalizáció és gondoskodás (Adamik Mária)	331

Előszó

A Tisztelt Olvasó egyik fontos tanulmánykötetünket tartja kezében, azt, amelyik maga is a TÁMOP 5.4.4.C projektünk elgondolásához illeszkedve „multidiszciplináris”. Amiként képzési koncepcióknak az a lényege, hogy egy-egy szervesen összetartozó térségben szakmaközi együttműködéssel jöjjenek létre a jövő integrált humánszolgáltatásai, ugyanezt a kooperációt kellett munkacsoportunk tagjainak vállalnia, noha mi is különböző diszciplínák, azaz tudományterületek felől közelítettünk meg egy-egy társadalmi, szociális kérdést. Kötetünket röviden úgy ajánlhatnám szíves figyelmükbe, hogy olvassák el, mi mit tanultunk!

A világ ugyan folyton változik, ez közhely, ám talán egy-egy életúton a változások tempóját és mélységét ritkán érezzük ennyire közvetlenül a bőrünkön, mint mostanság, s ha nem lenne annyi nehézség a változó jelenségek kísérője, élményként is átélhetnénk. Van olyan szintér, ahol a változás abban áll, hogy korábbi folyamatok folytatódnak, a korábbi trendek mélyebb nyomokat hagynak maguk után. Egyik ilyen hazai trend a nagyváros és kistélepülés közötti úgynevezett települési lejtő megléte mind munkavállalás, mind az elérhető szolgáltatások tekintetében., ami—csupán, ha Ausztriáig utazunk—nem magától értetődő tény.

Mi olyan magasan képzett szakembereket szeretnénk főként vidéki térségekbe kiengedni, akik tudásukkal és kreativitásukkal képesek lesznek változtatni azon, hogy emberek eleve elrendelt hátrányos helyzetekbe beleszülessenek, és mint egy rossz lelkiismeretű társadalom kreálta zárványként ott is maradjanak.

Várunk szinte tetszőleges előképzettségű diplomásokat, akik hajlandók térségi szemléletet, közösségi tervezést, művészetek közvetítette kommunikációt, benne konfliktuskezelést, az információs társadalom adta technológiát a közösségfejlesztés és jó minőségű szolgáltatások szervezésének szolgálatába állítani. A kötet tanulmányi is

az előbbi tárgykörökben készültek. Mi pedig örülünk, hogy Karunk (a PTE IGYK) ilyen társadalmi cél szolgálatába állíthatja oktatói, intézményi kapacitását.

Nem vagyunk persze egyedül, a világ minden táján nagy a készülődés a segítő szakmákon belül is a változtatásra. És mindenütt a tanulással kezdik: *„A gazdaság jelenlegi globalizációja nyomán a szociális munkásoknak is szélesíteni kell látókörüket, és számos, nemzeti szinten mutatkozó szociális igazságtalanságot kell globális keretben megérteniük” (Wormer 2012).*

Magam személy szerint is lekötelezettje vagyok a tolnai tájnak, a megyének, elég aspiráció lenne talán, ha lokálpatriótaként környezetünkben tehetnénk valamit. A projekt gondolatát is ez az egyszerű belátás motiválta. Olvasom a híreket, s látom a 2010. évi Népszámlálás előzetes adatait egy újságíró tollából és nézőpontja szerint: „A negatív rekordot pedig Tolna megye „érte el”: 231 ezer lakosával már az 1875-ös szintre fogyatkozott! Nem sok kell hozzá, és Tolna „kiesik a rostán”, azaz a modern statisztika 1870-es kezdete óta mindig többen lakták, mint sejthetően 2015 után fogják. Tolna lassan „megérkezik” a kiegyezés évéhez... Százötven évvel a kiegyezés után Tolna megye népessége kisebb lesz, mint a "deáki tett" idején volt.”

A megyék közötti történeti összehasonlításban ez a kínos adat, lélekszám csak egy indikátor. Olyan indikátor, ami nem feltétlenül a születési és halálozási arányszámokról szól, vannak térségek, ahol a lakosság szám emelkedett. Azt jelzi inkább, hogy az adott magyarországi mutatók mellett, Tolna megyében kevésbé jó élni, mint másutt. Ez a rossz hír. Minden kutatás azt igazolja, hogy „megtartani” a jó humáninfrastruktúra képes, a táj adott. Sokak felelőssége, hogy ez megváltozzék. A tények felismerésével és elismerésével kezdődik.

E változáshoz mi most a képzésünkkel, a képzettek pedig majd jó minőségű szolgáltatások szervezésével tudnak majd hozzájárulni.

2012. április 05.

A Szerkesztő